

Fædrelandet.

Abonnementspris i København 15 fl pr. Kvartal, 5 fl pr. Maaned, enkelte Nr. 6 fl ; udenfor København 3 Rbd. pr. Kvartal frit i Huset.

Hver Aften udgaaer et Numer. Bladets Contoir, Klædeboderne Nr. 101, er aabent hver Søndags Formiddag Kl. 9—1.

3de Aarg.

Søndagen den 8. Mai 1842.

Nr. 870.

Thorvaldsen og hans Værker.

Texten forkortet efter Thiele, ved S. C. Sillerup.

Første Deel. Reitzels Forlag.

Man har allerede for mange Aar siden i Thorvaldsen erkendt den Mester, hvem det var forbeholdt igjen at afdøre Konstens tilhyllede Venus og forvandle hende til en Maria dolorosa, at reproducere Antiken og gjennemtrænge den med et myt. christeligt og protestantisk Livsprincip; man har beundret hans Værker som den bestandig sig gjentagende Form for en reen Harmoni imellem Begeistring og productiv Gyne, Studium og Geni; fort, der er allerede sagt saa meget til Thorvaldsens Berømmelse, at det her er oversledigt at sige mere. Rundtomkring i Europa have Konger og andre store Mænd givet ham deres Beundring og Hylding af hans Geni tilkjende; men fremfor alle Steder har man her, i hans lille Fødeland, ved en dengang uhørt Demonstration lagt for Dagen, hvor høit man skattede hans Fortjenester, eller hvor lidt man vilde staae tilbage for Europas øvrige Nationer i at bedømme ham: man har udstedt en almindelig, en Nationalopfordring for ved Sammenkudt at reise en Bolig for hans Værker. En saadan Opsordring til Nationen er sjeldent — og dog har dette Phænomen gjentaget sig twende Gange i den nyeste Tid, først for at redde vore vandlidte jydske Bredre, og senest for at afbetale den danske Statsgjeld. I hvorvel disse Foretagender i sig selv ere af en høist forskellig Natur, har dog det sidste, naar man betrakter det næitere, en ret curios Lighed, og det ikke blot i formel Henseende, med det Thorvaldsenske Museum. Begge Entrepriser ere store, og have dersor ogsaa det tilfælles med alle store Foretagender, at de ere langvarige; det har varet længe med Museets Opsættelse, men vi kunne med god Samvittighed forsikre, at det vil være endnu meget længere med Statsgjeldens Afbetaling. Til Museet kom der, som bekjendt, ikke saa mange Pengebidrag ind, at det kunde staae paa sine egne Been, det maatte dersor finde sig i at tage imod Støtte fra Kongens Hus og lade sig knibe ind imellem Canalen og de kongelige Stalde. Og i Analogi

hermed har Comiteen for Statsgjeldens frivillige Afbetaling, der formodentlig havde en Ahnelse om at lignende Uheld skulle ramme dens Virksomhed, — begyndt med at syge tilslugt under Kongehusets Binger og ladet sig knibe ind imellem Statsministeren og Finantsministeren, Hoffet og Finantscollegiet. Thorvaldsens Museum er nu omsider efter mange Gjenvordigheder kommet under Tag, og Statsgjelden — ja her er ingen Lighed; thi den kommer vist aldrig under Tag, hvor meget der saa mures og bygges. Men, det er sandt, det var hverken om Statsgjelden, ikke heller om Museet, vi vilde tale, men derimod om „Thorvaldsen og hans Værker.“ Havde dette Monument for vor udmarkede Landsmand end ikke nogen anden Fortjeneste, saa havde det dog den uomtvistelige: at det kan blive færdigt, og i vor Tidsalder, om hvilken man ikke med Urette har anført det som et Særfjende, at den er gigantisk, men ikke vedholdende i sin Stræben, var dette dog altid Noget. Men det har ogsaa andre, mere positive Fortjenester. Det er saa godt som altid en fortjenstlig Handling af Bedkommende, at ned sætte Prisen paa et Værk, for saa vidt som det derved altid bliver mere populært. Thi, som bekjendt, besidder enhver Bog en indvortes og en udvortes Popularitet, og de stakels Forlæggere gjøre vistnok daglig den Erfaring, at hvor den sidste mangler, der mytter den første heller ikke stort. Men i Sæerdeleshed fortjenstlig er en saadan Nedstættelse af Prisen ved et Arbeide, som det nærværende, der ved sit Indhold ikke blot træffer sammen med en Modesmag, en af Dagens eller Dieblifikets Interesser, men med en lige saa sand, som udbredt Begeistring og Erbødighed for den usoranderlige Skønhed og med en national Stolthed af dens Organ, ved et Arbeide, der ikke er en død Skat af unyttig Lærdom, men et levende og levendegjørende Minde om Skønhedsideens Manifestation imellem os; — et levendegjørende nemlig, for saavidt det omtalte Værk ikke blot er en tor Levnetsbeskrivelse af Thorvaldsen, eller en noagtig Catalogus over de Konstværker, hvis fuldstændige Bestuelse engang skal aabnes for Publicum, naar Museet er færdigt, men virkelig bidrager til at disse kunne blive bedre forstaaede, renere og rigtigere op-

fattede af Bestueren. Thi heri troe vi fornemmelig, at man bør sætte Betydningen af det meeromtalte Værk, saavel Kobberne som Text, at det ikke saameget har noget Konstværd i og for sig, men snarere er at betragte som et Supplement til den fuldstændige Samling af Thorvaldsens Arbeider, som en i Billeder affattet propædeutisk Indledning til det vordende Museum, til „Thorvaldsens samlede Værker“, hvor hvert Blad er en ny Form for Skjønheden. Til en saadan bedre Forstaaen, klarere og fuldstændigere Opsatten af de plastiske Arbeider bidrager naturligvis hverken Texten for sig eller Kobberne for sig, men begge Dele tilsammen. Et sladt Afrids af et Billedhuggerarbeide giver naturligvis altid kun en saare ufuldkommen Forestilling om sin Original; det er vel bedst stillet til at giengive et Basrelief; men man faaer selv da kun en Forestilling om Compositionen, ikke om de enkelte Partiers Udførelse og Udttryk. Betragter man derimod Billedet kun som Supplement til den Gjenstand, det forestiller, og har man senere Lejlighed til at see Statuen eller Basrelieffet selv, saa yder det en ikke uvigtig Hjælp, ei blot fordi Billedet, hvilket Ingen vil kunne negte, dog altid giver en mere objectiv Anstuelse af Konstværket, end den blotte Beskrivelse, men fordi det i Allmindelighed gør bekjendt med den gunstigste Stilling for Bestuelsen, og overhovedet fordi man, ved at have set Afbildningen, allerede i Forveien er saa orienteret i de forskellige Statuers og Basrelieffers Composition, at man med større Ro og Forstand derpaa kan hengive sig til deres Bestuelse og Nydelsen af deres Skjønhed. Det forholder sig hermed som med Portraiter. Neiser man f. Ex. til Paris og har Lyst til at see Louis Philippe, der som bekjendt ikke gjerne lader sig tilsyné uden i en Kæreh, der er omgiven af Gardere og andre Hoffolk, og som kører i flyvende Fart, saa maa man i Forveien gjøre sig bekjendt med et eller andet lignende Portrait af ham, hvilket ikke vil være vanskeligt, thi Konger lade sig altid hyppig portraitere — ere de ikke i Hjertet, ville de dog i det mindste være for Dinene —, og man vil da være saa orienteret i hans Ansigtstræk, at Billedet af ham, idet han bører sig ud af Kærehen for at hilse, sieblifflig vil tage Plads i Grindringen. Paa samme Maade forholder det sig med de plastiske Arbeider, og „Thorvaldsen og hans Værker“, forkortet efter Thiele ved Hillerup, vil være til største Nutte, naar Thorvaldsens Museum engang bliver færdigt, ikke at tale om, at det allerede nu kan være til Fornuiselse. Afridsene ere, maa-see paa nogle saa Undtagelser nær, tydelige og rene; det havde sikkert været onskeligt, om en ny Tegning var blevet tagen efter Thorvaldsens Buste; thi denne har langtfra ikke det strenge, ja folde Udtryk som Afbildningen.

Om Hillerups Forkortning er Intet videre at bemærke; man havde vel i det Hele været bedre tjent med at beholde den Thiele'sse Text ubeskaren*); men det Væsenlige af den er dog indeholdt i nærværende Udgave, hvilken vi deraf af de nævnte Grunde ikke undlade at anbefale til en Afsætning, som kan opmuntre Forlæggeren til lignende Foretagender, og gengelde ham den Fortjeneste, han har af dette.

S.

Prof. Otto: om Straffesystem og Opdragelse
i „Bibliothek for Læger“. Martsheftet 1842.

I „Bibliothek for Læger“, Martsheftet 1842, har dette Tidsskrifts Nedacteur, Prof. Otto, under Overskriften „Reise-Optegnelser og Bemærkninger af Nedacteuren“ ogsaa udtalt sine Ideer om det gældende Straffesystem og om Opdragelsen; og disse Ideer ere af en saa original og ny Natur, at de viselig fortjene at komme til almindeligere Kundskab.

Han formener saaledes, at „man ved mere at betragte Forbrydere som Cyge, og ved lidt mere at have deres Forbedring end deres Straf for Die, selv i deres mere fremstredende Alder, vilde kunne virke langt gavnligere paa dem og mere til det Heles Bedste, end nu skeer.“ — Dommen burde ikke saa meget rette sig efter Størrelsen af den Forbrydelse, En har begaet, men væsenlig „efter den længere eller kortere Tid, som hans Forbedring vil medtage.“ Det vil saaledes kun komme an paa, hvorledes menneskelig Bisdom skal kunne afgjøre dette; men det skal efter Forsatterens Forskrift være en meget let Sag, naar man kun, „i Stedet for at hengive sig til poetiske, vidtudspundne Lustkasteller, der ikke have den ringeste Anwendelighed i Livets Anliggender, og som, naar de der prøves, strax ville besfindes oldeles grundløse“ vil følge en, som Forsatteren falder det, „paa vores Jagtagelser bygget Aandsphilosophi.“ Denne skal lære os, at alle Mennesker, med Hensyn til deres Aandsegenfshaber kunne henføres til en af følgende tre Klasser: den første, hvor de moraliske Følelser og intellektuelle Evner ere stærkt udviklede og Tilbeielighederne forholdsvis stærre, og saadanne Individuer anser han fuldstændig ansvarlige for deres Handlinger; den anden Klasse, hvor haade de dyriste Tilbeieligheder, de moraliske Følelser og

*) I det mindste paa mange Steder, Hr. H. skriver f. Ex. Pag. 7, „derimod synes han (Thorvaldsen) enstemmigen at staae for Alles Grindring som en elskelig, i sig selv fordybet, ung Konstner, hvis levende, lyseblaau Die prophetiske forudsagde, hvad han i Konsten skulle aabenbare, og at han hverken kunde siges at være beskeden eller forængelig, men at han elskede sin Genius fremfor Alt.“ Pag. 9. „Imidlertid begyndte han dog derpaa (paa Bernstorffs Buste), og benyttede Lejligheden, naar Bernstorff gik igennem Cancelli-Corridoren, til at gjøre sig bekjendt med dennes Træk (maa ikke forvexes med Trækvind).